

Öğretmenlik Programları için Uygulanan TYT Başarı Sıralamasının Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yansıması Üzerine Bir Değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi Örneği

An Evaluation on the Reflection of Core Proficiency Test Success Rankings Applied to Teaching Programs to Music Teaching Undergraduate Programs: The Case of Bursa Uludağ University

Dilşah KEÇE , Yüksek Lisans Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
802241030@ogr.uludag.edu.tr

Hatice ÇELİKTAŞ , Dr. Öğr. Üyesi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi, haticeceliktas@uludag.edu.tr

Geliş tarihi - Received: 14 Temmuz 2024
Kabul tarihi - Accepted: 27 Ekim 2024
Yayın tarihi - Published: 28 Aralık 2024

Öz. Bu çalışmada özel yetenek sınavıyla öğrenci alan öğretmenlik programları için 2020 yılından beri uygulanan Temel Yeterlik Testi (TYT) 800 bin sıralaması ön koşulunun müzik öğretmenliği programlarının özel yetenek sınavlarına ve öğrenim sürecine yansımalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Karma bir araştırma olarak tasarlanan çalışmada, Bursa Uludağ Üniversitesi çalışma grubu olarak belirlenmiş ve ilgili durum farklı boyutlarıyla ele alınmıştır. Öncelikle BUÜ'nün 2016-2023 yılları arasında yayınladığı özel yetenek sınavı kılavuzları doküman incelemesi yapılarak incelenmiş ve 2020 yılı itibarıyla yetenek sınavlarının tek aşamalı olarak yürütüldüğü ve müziksel işleme alanında daha düzeyli sayılabilecek bazı soru türlerinin kaldırıldığı tespit edilmiştir. Aynı yıl aralığında öğrenim gören öğrencilerin lise mezuniyeti açısından alan içi ve alan dışı sayısal dağılımları incelendiğinde ise ön koşulun alan içinden gelen öğrenci sayısında önemli bir azalmaya, alan dışından gelen öğrenci sayısında ise belirgin bir artışa neden olduğu görülmüştür. Çalışmada ayrıca BUÜ'de öğrenim gören öğrencilerin ve öğretim elemanlarının görüşleri alınmıştır. Bu kapsamda öğrencilere bir anket uygulanmış ve öğrenciler arasında farklı lise türlerinden, farklı yaş gruplarından olan ve ikinci üniversitesini okuyan öğrencilerin bulunduğu, ilk yıl yerleşemeyen öğrencilerin yerleşememe nedenlerinin çoğunlukla TYT sınavı olduğu tespit edilmiştir. Son olarak görüşme yapılan öğretim elemanlarından elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiş; öğretim elemanları TYT'ye getirilen ön koşul uygulamasının kaldırılmaması, bunun yerine Güzel Sanatlar Liselerinin eğitim içeriklerinin bu sınava uygun hale getirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, Müzik öğretmenliği programları, Özel yetenek sınavı, Temel Yeterlik Testi.

Abstract. This study aims to examine the reflections of the prerequisite of being within the top 800,000 in the Core Proficiency Test (CPT), implemented since 2020, on the musical aptitude exams and the learning process of music teaching programs. The study used a mixed-method approach, with Bursa Uludağ University (BUU) as the study group, analyzing the situation from several dimensions. First, a document analysis was conducted on the musical aptitude exam guides published by BUU between 2016 and 2023. As a result, it was determined that the aptitude exams had been conducted in a single stage since 2020, and some question types that could be considered more advanced in the musical hearing field, have been removed. While the prerequisite caused a significant decrease in the number of students within the field, it caused a significant increase in the number of students outside the field. The research also gathered opinions from students and lecturers. A questionnaire was conducted among students, revealing that there are students from different types of high schools, different age groups, and those attending their second university. The reasons for the students who couldn't settle in the first year after the high school graduation were mostly the CPT exam. Finally, the data obtained from the interviewed faculty members were analyzed with content analysis; the faculty members stated that the prerequisite application for CPT should not be removed, and instead the educational content of Fine Arts High Schools should be adapted to this exam.

Keywords: Music education, Music teaching programs, Musical aptitude exam, Core Proficiency Test.

Extended Abstract

Introduction. As of 2020, a prerequisite of being within the top 800,000 in the Core Proficiency Test (CPT) was introduced for music teaching programs that admit students through a musical aptitude exam. There are few studies on the effects of this new situation (Altın vd., 2022; Apaydın ve Yazıcı, 2024; Bal ve Topalak, 2023; Başbuğ ve Kaya, 2022; Demirel ve Sözer, 2023; Üçer ve diğerleri, 2023). In these studies, it was determined that the prerequisite cause challenges for students from Fine Arts High Schools (FAHS) which are the primary source of music teaching programs. According to the studies, students tend to prefer other music programs instead of the music teaching programs, and graduates from different types of high schools replace FAHS graduates in music teaching programs. Also, in the studies it has been observed that the new student profile was observed to have weak musical skills. In this context, this research was conducted to provide a comprehensive framework on the subject and it was aimed to examine the reflections of the CPT prerequisite on the musical aptitude exams and the learning process of music teaching undergraduate programs. Bursa Uludağ University (BUU) was selected as the sample to examine the issue in detail and from different perspectives. The research questions, which were determined according to the aim of the study, are as follows:

1. What are the changes in musical aptitude exams at BUU between 2016 and 2023?
2. What is the change in the distribution of students from within and outside the field at BUU between 2016 and 2023?
3. What are the opinions of BUU students regarding the prerequisite of being within the top 800,000 in the CPT?
4. What are the opinions of BUU faculty members regarding the prerequisite of being within the top 800,000 in the CPT?

Method. The study used a convergent parallel design, in which qualitative and quantitative data are collected simultaneously from mixed research models (Creswell ve Plano Clark, 2015: 79). The study group was determined by the convenience sampling method; due to the fact that the research problem was examined from different aspects and the data collection process of the research was long-term and comprehensive, it was deemed appropriate to choose BUU, the institution to which the researchers were affiliated. As data collection tools, the musical aptitude exam guidelines published by BUU between 2016 and 2023, a questionnaire form prepared by the researchers to obtain the opinions of the students on the subject, and a semi-structured interview form prepared to obtain the opinions of the lecturers were used. The questionnaire was used to collect data from 93 students on a voluntary basis, while the interviews were conducted with 4 lecturers who teach in different branches and participate in different commissions in the aptitude exams. Document analysis was used in the analysis of the aptitude test guides, content analysis was used in the analysis of the interviews with the lecturers, and frequency and percentages were used in the interpretation of the questionnaire data.

Results. In the aptitude test guides examined as part of the research, it was seen that as of 2020, when the prerequisite was implemented, aptitude tests were reduced from two stages to one stage, and some question types that could be considered more advanced in the field of musical hearing have been removed in recent years. In addition, the types of high school graduation of the students studied

Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 2688-2717.*

DOI. 10.51460/baebd.1515952

between 2016 and 2023 were examined. It was determined that there was a serious decrease in the number of students from the field of music, while the number of students from outside the field increased. When the student profile was examined within the scope of the questionnaire applied to the students, it was seen that there was an increase in the number of students receiving a second university education, as well as students from different high school types and different age groups. So, the student profile varied. While it was clear from the responses received that the preparation process for CPT caused students anxiety and harmed their motivation, it was concluded that students had difficulties in the practical music and general culture courses during the undergraduate process. In the interviews, lecturers described the new student profile as learning quickly and having advanced foreign language, communication, and thinking skills. However, they stated that they progressed slowly in practical music courses. They also felt that the CPT requirement shouldn't be abolished, but that the FAHS curriculum should be adapted to this exam.

Discussion and Conclusion. It has been determined that the results of the research are similar to the results of a small number of studies (Altın vd., 2022; Apaydın ve Yazıcı, 2024; Bal ve Topalak, 2023; Başbuğ ve Kaya, 2022; Demirel ve Sözer, 2023; Üçer ve diğerleri, 2023) and the following suggestions have been made in light of the findings: Re-reviewing the FAHS curriculum taking into account the prerequisite of the CPT success ranking, FAHS students being informed about CPT by the school administration and teachers throughout their high school education, and finally, Student Selection and Placement Centre, the Higher Education Council, and the Ministry of National Education should conduct various studies on the impact of the 800,000 prerequisite and revise this prerequisite if necessary.

Giriş

Müzik eğitimi veriliş amacı olarak ele alındığında genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi olarak 3 başlık altında sınıflandırılmaktadır. Mesleki müzik eğitimi, müzik alanını meslek edinmek isteyen yetenekli bireylere mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları kazandırmayı amaçlayan bir müzik eğitim türü olarak tanımlanmakta (Uçan, 2018: 36) ve ülkemizde çeşitli kurumlar aracılığıyla verilmektedir. Bu kurumlardan biri olan ve lisans düzeyinde eğitim veren Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğretmen adaylarına, mesleğin gerektirdiği alan bilgisinin yanı sıra mesleki bilgi ve beceriler kazandırılması amaçlanmaktadır (MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, 2017).

Müzik öğretmenliği eğitiminin verildiği Müzik Eğitimi Anabilim Dalları tüm lise türlerinden öğrenci kabul edebilmekte, bu kurumların ana kaynağını ise müzik eğitimi veren ortaöğretim kurumlarından biri olan Güzel Sanatlar Liseleri (GSL) oluşturmaktadır. Bu liselerin amaçları arasında *güzel sanatlar ile ilgili yükseköğretim programlarına hazırlamak* ibaresi yer almakta (Resmî Gazete, 2009), GSL'nin yanı sıra ortaöğretim düzeyinde öğrenci yetiştiren devlet konservatuvarları da müzik öğretmenliği lisans programlarıyla aynı alanda (alan içi) eğitim veren kurumlar arasında yer almaktadır.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların özel yetenek sınavları, öğrencilerin yeteneklerini ve temel anlamda müziksel becerilerini ölçmeyi amaçlamakta ve genel itibarıyla müziksel işitme-yazma, müziksel çalma ve müziksel söyleme alanlarından oluşmaktadır (Arapgırlıoğlu ve Tankız, 2016: 163). Müziksel işitme alanı; bir, iki, üç ve dört ses işitme, ezgi ve ritim tekrarları ve dikteden vb. sorulardan oluşurken müziksel çalma alanı adayın belirlediği eser/etüdün seslendirilmesinden, söyleme alanı ise adayın önceden hazırladığı eserlerin seslendirilmesinden oluşmaktadır (Sağır vd., 2014).

Öğrencilerin, bu kurumların gerçekleştirdiği özel yetenek sınavlarına başvurabilmeleri için Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan yükseköğretime geçiş sınavlarındaki ön koşulu sağlamaları gerekmektedir. Müzik öğretmenliği lisans programları için bu ön koşul 1999-2019 yılları arasında belirlenen baraj puanını sağlamak şeklinde uygulanmış (Üçer ve diğerleri, 2023: 289), 2020 yılı itibarıyla ise Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nın (YKS) birinci oturumu olan Temel Yeterlilik Testi'nden (TYT) 800 bininci başarı sıralamasına sahip olma şartı getirilmiştir (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, 2020: 33).

Literatür incelendiğinde, 2020 yılından beri uygulanmakta olan bu ön koşula ilişkin az sayıda çalışmaya rastlanmaktadır. Apaydın ve Yazıcı (2024) tarafından yapılan bir çalışmada, 2022-2023 yılları arasında GSL mezunu olan ve müzik öğretmenliği programlarına yerleşen öğrenci sayısını tespit etmek için 44 GSL'den veri toplanmıştır. Araştırmada 800 bin ön koşulunun GSL öğrencileri ve öğretmenlerinin üzerindeki etkisini tespit etmek amacıyla bu kurumlarda görev alan genel kültür ve meslek dersi öğretmenleriyle görüşmeler yapılmıştır. Araştırmada GSL'den mezun olan öğrencilerin %9'unun TYT 800 bin ön koşulunu sağlayabildiği, bu öğrencilerin %86'sının müzik öğretmenliği programlarına yerleştiği ve müzik öğretmenliği programlarının kontenjan sayılarının azaldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğretmenlerden alınan veriler doğrultusunda nitelikli öğretmen yetiştirmede 800 bin sıralamasının gerekli olduğu, ancak bu ön koşulun öğrencilerde stres ve gelecek kaygısının yanı sıra, meslek

Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 2688-2717.*

DOI. 10.51460/baebd.1515952

seçimlerinde özensiz tutum sergilemelerine neden olduğu tespit edilmiştir. Bal ve Topalak (2023) ise Karadeniz bölgesinde yer alan bir GSL'nin 12. sınıf öğrencileriyle görüşmeler yapmıştır. Araştırmada öğrencilerin; 800 bin ön koşulu nedeniyle Eğitim Fakülteleri yerine Devlet Konservatuvarlarını tercih ettikleri, TYT'ye kendi belirledikleri program ile çalıştıkları ve GSL'deki kültür derslerini yetersiz buldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Sayfa | 2693

Üçer ve diğerlerinin (2023) yaptığı çalışmada 20 öğretim elemanı ile görüşülmüş, ön koşul sonrasında müzik öğretmenliği programlarına yerleşen öğrenci profilinin müzik eğitimine ilişkin derslerde daha başarısız olduğu ancak meslek genel kültür derslerinde daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında görüşülen öğretim elemanları, yürürlüğe giren bu uygulama sonrasında öğrenci profilinin olumsuz yönde değiştiğini ve ön koşul nedeniyle yetenekli öğrencilerin yetenek sınavlarına başvuramadıklarını belirterek ön koşulun revize edilmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Başbuğ ve Kaya (2022) tarafından yapılan çalışmada ise TYT ön koşul uygulamasının 2020 yılı müzik öğretmenliği programlarının yetenek sınavlarına başvuran, sınavı kazanan ve kayıt yaptıran öğrenci sayısının azalmasına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte araştırma kapsamında incelenen üniversitelerin 2020 yılı yetenek sınav kılavuzlarında, müziksel işitme alanındaki dikte ve solfej uygulamalarının da kaldırıldığı tespit edilmiştir.

2020 yılında TYT'ye getirilen ön koşul, müzik öğretmenliği programlarını etkilediği gibi özel yetenek sınavıyla öğrenci alan diğer öğretmenlik programlarını da etkilemiştir. Resim- iş öğretmenliği alanında yapılan bir çalışmada, Karadeniz Bölgesinde yer alan bir GSL'deki öğrencilere TYT Barajını Değerlendirme Anketi uygulanmıştır (Demirel ve Sözer, 2023). Araştırmada GSL müfredatının diğer liselerin müfredatından farklı olmasının, özel yetenek sınavıyla öğrenci alan lisans programlarında alan içinden gelen öğrenciler için dezavantajlı bir durum yarattığına ve yeteneği olan öğrencilerin önüne geçildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada ayrıca nitelikli öğretmen yetiştirmede meslek ve alan bilgisinin yanı sıra genel kültürün de önemli olduğu vurgulanmıştır. Beden eğitimi öğretmenliği alanında yapılan başka bir çalışmada ise spor bilimleri fakültesi ve beden eğitimi yüksekokullarının yetenek sınavları arasında ön koşul açısından farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu programların yetenek sınavlarına başvuran adayların yerleşmesinde gerekli olan temel ölçütün TYT'den alınan puanların belirlememesi ve yetenek sınavlarından alınan puanların daha etkili olması gerektiği vurgulanmıştır (Altın vd., 2022).

Konuya ilişkin az sayıda çalışmanın yanı sıra, araştırmacılar tarafından yapılan gözlemler çerçevesinde de üniversitelerin yaptığı özel yetenek sınav içeriklerinde birtakım değişikliklerin olduğu, sınavlara başvuran ve müzik öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğrenci profilinde değişim yaşandığı ve tüm bunların ders içerik ve işleyişini etkilediği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda konuya ilişkin kapsamlı bir çerçeveye sunmak amacıyla bu araştırmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuş ve araştırmada özel yetenek sınavıyla öğrenci alan öğretmenlik programları için ÖSYM tarafından uygulanan TYT 800 bin başarı sıralaması ön koşulunun, müzik öğretmenliği lisans programlarının özel yetenek sınavlarına ve öğrenim sürecine yansımalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Konunun detaylı ve çok yönlü incelenmesi için araştırmacıların bağlı bulunduğu kurum olan Bursa Uludağ Üniversitesi (BUÜ) örneklem olarak belirlenmiştir. Araştırmanın problem sorusu "Özel yetenek sınavıyla öğrenci alan öğretmenlik programları için ÖSYM tarafından uygulanan TYT 800 bin başarı sıralaması ön koşulunun,

Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 2688-2717.*

DOI. 10.51460/baebd.1515952

BUÜ’de özel yetenek sınavlarına ve öğrenim sürecine yansımaları nasıldır?” olarak belirlenmiş ve bu bağlamda aşağıda verilen 4 alt probleme cevap aranmıştır:

1. 2016-2023 yılları arasında BUÜ’de özel yetenek sınavlarındaki değişiklikler nelerdir?
2. 2016-2023 yılları arasında BUÜ’de alan içi ve alan dışından gelen öğrencilerin sayısal dağılımındaki değişim nasıldır?
3. BUÜ’de öğrenim gören öğrencilerin TYT’ye getirilen 800 bin başarı sıralaması ön koşulu hakkındaki görüşleri nelerdir?
4. BUÜ’de görev yapan öğretim elemanlarının TYT’ye getirilen 800 bin başarı sıralaması ön koşulu hakkındaki görüşleri nelerdir?

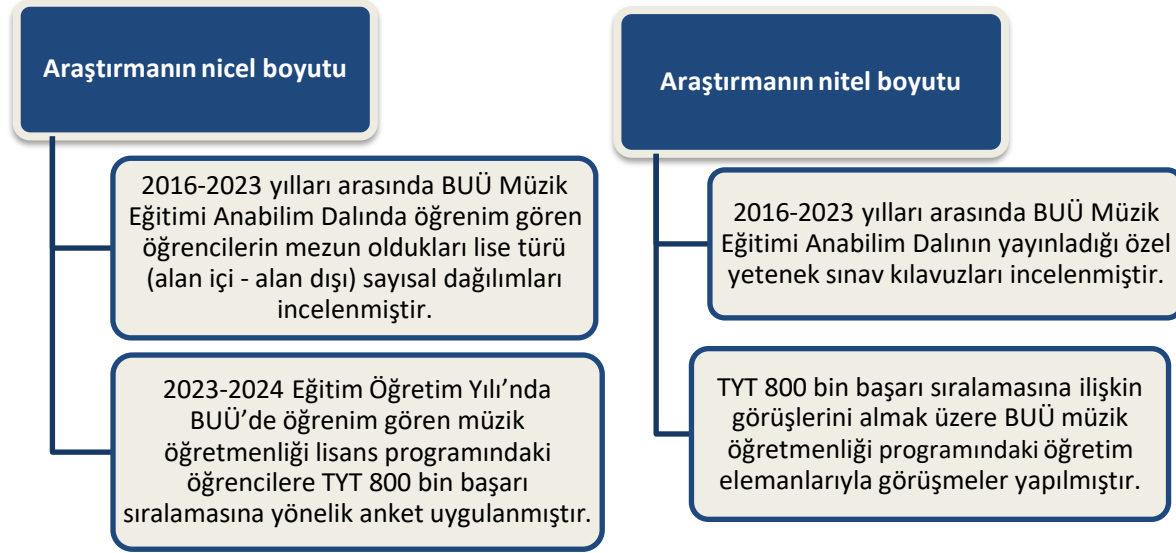
Bu araştırmanın; ÖSYM tarafından uygulanan TYT 800 bin başarı sıralaması ön koşulunun müzik öğretmenliği programlarının özel yetenek sınavlarını ve öğrenci profilini ne yönde ve nasıl etkilendiğini göstermesi, incelenmeye ve üzerinde durulmaya değer bir problem olması, alan yazında konuyla ilgili az sayıda çalışma arasında yer alacak olması ve konuyla ilgili sonraki çalışmalara ışık tutacak olması gibi nedenlerden dolayı önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, örneklem grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma modeli

Bu çalışmada karma araştırma modellerinden *yakınsayan paralel desen* kullanılmıştır. Bu desende nitel ve nicel veriler araştırma sürecinde eş zamanlı olarak toplanır. Verilerin çözümlenmesinde ise bu veriler birbirinden ayrı tutulur, ancak sonuçlar yorumlanırken elde edilen veriler birleştirilir (Creswell ve Plano Clark, 2015: 79). Bu kapsamda araştırmanın nicel boyutunda BUÜ Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 2016-2023 yılları arasında öğrenim gören öğrencilerin mezun oldukları lise türü incelenmiş ve 2023-2024 Eğitim Öğretim Yılı’nda BUÜ’de öğrenim gören öğrencilere anket uygulanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda ise BUÜ Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nın 2016-2023 yılları arasında yayınladığı özel yetenek sınav kılavuzları incelenmiş ve BUÜ müzik öğretmenliği programındaki öğretim elemanlarıyla TYT 800 bin başarı sıralamasının yetenek sınavları ve lisans sürecindeki öğrenci profiline yansımaları tespit etmek amacıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Şekil 1. Araştırma süreci

Çalışma grubu

Araştırmada BUÜ çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Çalışma grubu kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilir örnekleme yönteminde araştırmaya hız kazandıran, yakın ve erişilmesi kolay bir durum seçilmektedir (Kılıç, 2013: 44). Bu bağlamda araştırma probleminin farklı yönlerden incelenmiş olması, veri toplama sürecinin uzun vadeli ve kapsamlı olması gibi nedenlerden dolayı araştırmacıların bağlı bulunduğu kurum olan BUÜ'nün seçilmesi uygun bulunmuştur.

Araştırma kapsamında 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılı'nda Anabilim Dalında öğrenim gören toplam 93 öğrenciye anket uygulanmıştır. Ankete katılımcılarının demografik bilgileri Tablo 1'de verilmiştir:

Tablo 1.

Ankete katılan öğrencilerin demografik bilgileri

	Cinsiyet	f	%
Cinsiyet	Kadın	56	60,2
	Erkek	37	39,8
	Toplam	93	100
Sınıf düzeyi	Sınıf düzeyi		
	1	33	35,5
	2	25	26,9
	3	17	18,3
	4 ve üzeri	18	19,3
	Toplam	93	100
Enstrüman	Enstrüman		

Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansması üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2688-2717.

DOI. 10.51460/baebd.1515952

Keman	23	24,7
Piyano	16	17,2
Çello	11	11,8
Flüt	9	9,7
Klarnet	9	9,7
Gitar	9	9,7
Bağlama	6	6,5
Şan	6	6,5
Viyola	3	3,2
Kontrbas	1	1,0
Toplam	93	100

Tablo 1 incelendiğinde, ankete katılan öğrencilerin %60,2'sinin kadın %39,8'inin erkek öğrencilerden oluştuğu, yaklaşık %62'sinin 1.ve 2. sınıf öğrencilerinden oluştuğu ve 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin ankete daha az katılım gösterdiği görülmektedir. Enstrüman dağılımı incelendiğinde ise keman (%24,7), piyano (17,2) ve çello (%11,8) çalan öğrenci sayısının diğer çalgılara oranla daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmeler için ise amaçlı örnekleme modeli kullanılmıştır. Olasılık temeline dayanmayan amaçlı örnekleme modeli, araştırmacının amacına yönelik kapsamlı bilgiler içeren ve derinlemesine araştırma yapılması gereken durumlarda tercih edilen bir örnekleme modelidir (Başaran, 2017). Bu bağlamda çalışma grubu; özel yetenek sınavlarında farklı komisyonlarda görev alan ve farklı alanlarda eğitim veren 3 öğretim elemanı ile müzik eğitimi ve öğretim yöntemleri alanında dersler veren 1 öğretim elemanı olmak üzere toplam 4 öğretim elamanından oluşmaktadır.

Veri toplama araçları

Araştırmada birbirinden farklı birkaç veri toplama aracı kullanılmıştır ve bu araçlara ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir:

- **Yetenek sınavı kılavuzları:** BUÜ Müzik Eğitimi Anabilim Dalının 2016-2023 yılları arasında yayınladığı özel yetenek sınavı kılavuzları incelenmiş ve böylece yetenek sınavı uygulamalarının içeriklerinde bir farklılık olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.
- **Anket formu:** BUÜ'de öğrenim gören öğrencilere uygulanan anket kapsamında; öğrencilerin ortaöğretim mezuniyet bilgileri ile yetenek sınavı ve öğrenim sürecindeki deneyimlerine yönelik 13 soruluk bir anket formu hazırlanmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu, ilgili literatür taraması yapılarak hazırlanmış ve alan uzmanından görüş alınarak uygulamaya hazır hale getirilmiştir.
- **Görüşme formu:** Araştırmada kapsamında gerçekleştirilen görüşmeler için yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde önceden hazırlanan soruların içeren bir form bulunur. Görüşme sırasında, soruların yanıtlarına daha fazla detay eklemek veya eksik kalan konuları tamamlamak için ek sorular sorulabilir (Karataş, 2017). Araştırmacı tarafından hazırlanan bu görüşme formu, ilgili literatür taraması yapılarak hazırlanmış ve 2 alan uzmanından görüş alınarak uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2688-2717.

DOI. 10.51460/baebd.1515952

Araştırmada kullanılan bu veri toplama araçlarının yanı sıra, 2016-2023 yılları arasında öğrenim gören öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine ilişkin bilgi edinebilmek amacıyla mezun olmuş öğrencilere telefon ve e-posta aracılığıyla ulaşılmış ve araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin veri toplanmıştır.

Sayfa | 2697 Verilerin toplanması ve çözümlenmesi

Araştırmanın uygulanması ve yürütülebilmesi için Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Etik Kurulu tarafından 03 Mayıs 2024 tarih ve 2024-04 sayılı yazı ile etik kurul onayı alınmıştır. Araştırmada verilerin toplanması ve çözümlenmesi kullanılan yöntemler aşağıda maddeler halinde sunulmuştur:

- **Yetenek sınav kılavuzlarına erişim ve kılavuzların çözümlenmesi:** 2016-2023 yılları arasında BUÜ tarafından yayınlanan müzik öğretmenliği yetenek sınav kılavuzlarının incelenmesinde doküman incelemesine başvurulmuştur. Doküman incelemesi araştırılacak olgular hakkında bilgiler içeren yazılı materyallerin analizini kapsamakta ve eğitim bilimleri alanında da kurumsal belgelerin incelenmesi ile öğretmen ve öğrencilere ait dokümanların incelenmesinde kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187-188). Bu bağlamda araştırmada ilk olarak birincil veri kaynağından dokümanlara ulaşılması hedeflenmiş ve her yıl için ayrı ayrı tarama yapılarak BUÜ'nün kurumsal internet sitesinden yetenek sınav kılavuzlarına ulaşılmıştır (İlgili kılavuzlara erişim için bkz. Kaynakça). Yıldırım ve Şimşek (2011: 197), dokümanların diğer veri kaynaklarına ek veri kaynağı olarak kullanıldığı durumlarda karmaşık bir veri analizi gerektirmediğini belirtmiştir. Bu bağlamda araştırmanın ana problemini çözümlenebilmek için ek bir veri kaynağı olarak kullanılan yetenek sınav kılavuzlarında, sınavın alt boyutlarına yönelik içerik ve değişiklikler "var"/"yok" şeklinde tespit edilerek tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır. Böylece değişikliklerin TYT'nin uyguladığı 800 bin başarı sıralaması ön koşulundan kaynaklanma durumu anlaşılmasına çalışılmıştır.
- **Öğrencilerin lise mezuniyet türlerinin analizi:** Öğrencilerin lise mezuniyet türleri alan içi ve alan dışı olmak üzere sınıflandırılmış, veriler frekans (f) ve yüzde (%) analizi kullanılarak tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Böylece ilgili yıl aralığında öğrenci dağılımında bu açıdan yaşanan değişim tespit edilmeye çalışılmıştır.
- **Anketin uygulanması ve çözümlenmesi:** Hazırlanan anket formu, internet ortamında *Google Forms*'a aktarılmış, öğrencilerin gönüllülük esasına dayalı ve çevrim içi olarak anketi uygulamaları sağlanmıştır. Anket sonuçlarının çözümlenmesinde frekans (f) ve yüzde (%) analizi kullanılmıştır.
- **Görüşmelerin yapılması ve çözümlenmesi:** Öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilen görüşmelerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi birbirine benzeyen verilerin belirli temalar çerçevesinde bir araya getirildiği ve okuyucuya uygun olacak şekilde düzenlendiği bir nitel veri analiz yöntemi olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 227). Bu bağlamda görüşmeler kapsamında sorulan tüm sorular araştırmacılar tarafından birlikte okunarak kodlanmış ve konuya ilişkin kategori ve temalar oluşturulmuştur. Veriler 6 tema altında sınıflandırılmış ve yorumlanarak okuyucuya sunulmuştur.

Araştırma sürecinde başvuru doküman incelemesi, anket ve görüşmeler ile veri çeşitlemesi (üçgenleme) yapılması amaçlanmıştır. Böylece farklı kaynaklardan elde edilen veriler bir araya getirilmiş ve araştırma problemi daha geniş bir bakış açısıyla ele alınmış, verilerin birbirlerini teyit

etmesi sağlanarak sonuçların geçerlik ve güvenilirliği artırılmaya çalışılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 267). Ayrıca araştırma süreci ve verileri tüm açıklığıyla ayrıntılı bir şekilde okuyucuya sunulmuş ve böylece araştırma güvenliğinin artırılması hedeflenmiştir.

Bulgular

BUÜ’de yetenek sınavlarının (2016-2023) uygulama süreçlerine ilişkin bulgular ve yorum

Birinci alt problem olan bu başlık altında BUÜ’de özel yetenek sınavlarının uygulama süreçlerindeki değişikliklerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2016-2023 yılları arasında yayınlanan özel yetenek sınav kılavuzları incelenmiştir. Yetenek sınav kılavuzlarındaki değişim Tablo 2’de sunulmuştur:

Tablo 2.

BUÜ’de 8 yıllık yetenek sınav kılavuzu tablosu

İçerik	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yetenek sınav aşamaları	2	2	2	2	1	1	1	1
1. aşama “Eleme” Sınavı	Var	Var	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok
2. aşama “Seçme” Sınavı	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
2 ses işitme	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
3 ses işitme	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
4 ses işitme	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Aralık kurma	Var	Var	Yok	Var	Var	Var	Var	Yok
Akor kurma	Var	Var	Yok	Var	Var	Var	Var	Yok
Akor tanıma	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var	Var	Yok
Ezgi tekrarı	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Ritim tekrarı	Yok	Yok	Var	Var	Var	Var	Var	Var
Ritmik deşifre	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok
Deşifre solfej	Var	Var	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok	Yok

Tablo 2 incelendiğinde, BUÜ’de;

- 2016-2019 yılları arasında özel yetenek sınavlarının 2 aşamadan oluştuğu, değişimin yapıldığı yıl olan 2020 yılı itibarıyla ise tek aşamaya düşürüldüğü,
- Sınav aşamalarında yapılan bu değişiklikte birlikte “Eleme” niteliğinde olan ve müziksel işitme becerilerinin ve temel müzik bilgilerinin ölçümünü içeren bir test olarak uygulanan 1. aşama sınavının kaldırıldığı,
- 2016-2019 yılları arasında “Seçme” niteliğinde yapılan ve Müziksel İşitme, Müziksel Çalma ve Müziksel Söyleme olmak üzere 3 ayrı komisyondan oluşan 2. aşama sınavının 2020-2023 yılları arasında tek aşamayı teşkil edecek şekilde sürdürüldüğü,
- Yapılan değişikliklerin özellikle Müziksel İşitme alanında olduğu,
- İncelenen 8 yıl boyunca 2, 3 ve 4 ses işitmeye ve ezgi tekrarına ilişkin sorulara yer verildiği ve bu konuda herhangi bir değişiklik yapılmadığı,

- Aralık ve akor kurma ile akor tanıma sorularına çeşitli yıllarda yer verildiği, ancak 2023 yılı itibarıyla bu soruların kaldırıldığı,
- 2016 ve 2017 yıllarında yapılan özel yetenek sınavlarında ritmik deşifre ve deşifre solfej sorularına yer verildiği, ancak sonraki yıllarda bu soruların kaldırıldığı ve bu sorular yerine 2018 yılı itibarıyla ritim tekrarı sorularına yer verildiği görülmektedir.

Özel yetenek sınavlarının tek aşamaya düşürülmesinin yanı sıra, aralık ve akor kurma ile akor tanıma, deşifre solfej ve ritmik deşifre gibi müziksel işitme alanına yönelik kapsamlı soru içeriklerinin kaldırılması ve sınav içeriklerinin her geçen yıl sadeleştirilmesinin, TYT'ye getirilen 800 bin ön koşulu ve buna bağlı olarak değişen öğrenci profili ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

BUÜ'de 2016-2023 yıllarında alan içi ve alan dışından gelen öğrencilerin sayısal dağılımına ilişkin bulgular ve yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında 2016-2023 yılları arasında BUÜ'de öğrenim gören öğrencilerin mezun oldukları lise türlerinin sayısal dağılımı incelenmiştir. Elde edilen veriler Tablo 3'te görülmektedir:

Tablo 3.
2016-2023 yıllarında öğrenim gören öğrencilerin mezun oldukları lise türlerinin sayısal dağılımı

Yıl	Okul türü	f	%
2016	GSL	32	84,2
	Diğer	6	15,8
	Toplam	38	100
2017	GSL	35	89,7
	Diğer	4	10,3
	Toplam	39	100
2018	GSL	25	61,0
	Diğer	16	39,0
	Toplam	41	100
2019	GSL	22	62,9
	Diğer	13	37,1
	Toplam	35	100
2020	GSL	13	39,4
	Diğer	20	60,6
	Toplam	33	100
2021	GSL	12	33,3
	Diğer	24	66,7
	Toplam	36	100
2022	GSL	16	45,7
	Diğer	19	54,3
	Toplam	35	100
2023	GSL	15	37,7

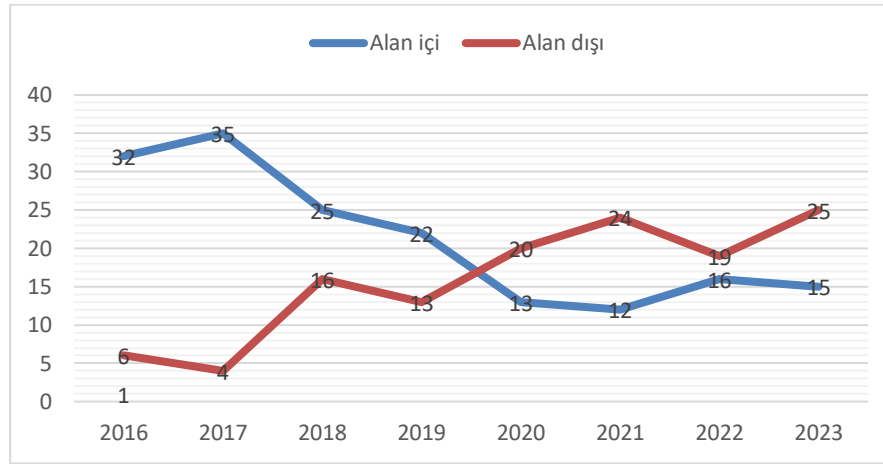
Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansması üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2688-2717.

DOI. 10.51460/baebd.1515952

	Diğer	25	62,5
	Toplam	40	100
Genel Toplam	GSL	167	58,2
	Diğer	120	41,8
	Toplam	287	100

Tablo 3 incelendiğinde, araştırma kapsamında incelenen yıllar bazında, alan içi ve alan dışından gelen öğrencilerin sayılarında ciddi bir değişiklik olduğu görülmektedir. Bu değişim Şekil 2’de grafik ile gösterilmiştir.

Şekil 2. Öğrencilerin mezun oldukları lise türlerinin sayısal dağılımı

- Son 8 yıla ilişkin sayısal dağılım tablosu ve grafiği incelendiğine,
- 2020 yılında uygulanan ön koşulun alan içinden gelen öğrenci sayısında önemli bir azalma, buna karşılık alan dışından gelen öğrenci sayısında ise belirgin bir artış yaşanmasına neden olduğu,
 - Mezun olunan lise türlerinin genel toplamının %58,1’ini alan içi, %41,8’ini ise alan dışından gelen öğrencilerin oluşturduğu,
 - Alan içinden gelen öğrenci sayısının 2016 yılından 2021 yılına kadar ciddi bir düşüş gösterdiği, ancak 2021 yılı itibarıyla tekrar yükselişe geçtiği,
 - Alan dışından gelen öğrenci sayısının 2016 itibarıyla çok düşük bir seviyede iken özellikle 2019 yılından sonra artış gösterdiği,
 - Öğrencilerin mezun oldukları lise türleri incelendiğinde (bir sonraki bölümde), GSL mezunlarının yanı sıra, son yıllarda farklı lise türlerinden öğrencilerin müzik öğretmenliği programlarını tercih ettiği görülmektedir.

BUÜ'de öğrenim gören öğrencilerin TYT'ye getirilen 800 bin sıralaması ön koşulu hakkındaki görüşlerine yönelik bulgular ve yorum

BUÜ'de öğrenim gören öğrencilerin TYT'ye getirilen 800 bin sıralaması ön koşulu hakkındaki görüşlerini almak üzere uygulanan anket kapsamında elde edilen katılımcıların mezun oldukları lise türleri bilgisi ve sayısal dağılımı Tablo 4'te verilmiştir:

Tablo 4.

Ankete katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türleri

Lise türü	f	%
Güzel Sanatlar Lisesi	41	44,1
Anadolu Lisesi	36	38,7
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	5	5,4
Açık Öğretim Lisesi	4	4,3
Anadolu İmam Hatip Lisesi	3	3,2
Sosyal Bilimler Lisesi	3	3,2
Fen Lisesi	1	1,1
Toplam	93	100
Alan içi	41	44,1
Alan dışı	52	55,9
Toplam	93	100

Tablo 4'te öğrencilerin mezun oldukları lise türleri incelendiğinde, öğrencilerin %44,1'inin alan içi (GSL), %55,9'unun ise diğer lise türlerinden yani alan dışı sayılan liselerden mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 5.

Ankete katılan öğrencilerin lise mezuniyet yılları

Yıl	f	%
1994	1	1,1
2012	2	2,1
2013	1	1,1
2014	1	1,1
2015	1	1,1
2016	2	2,1
2018	1	1,1
2019	6	6,5
2020	26	27,9
2021	14	15,1
2022	19	20,4
2023	19	20,4
Toplam	93	100

Tablo 5'te öğrencilerin lise mezuniyet yılları görülmektedir. Son sınıf öğrencilerinin 2020 girişli olduğu düşünüldüğünde, bu öğrencilerin lise mezuniyet yıllarının da 2020 yılı olması beklenmektedir. Tablo 5'te ise 2019 ve öncesinde liseden mezun olan 15 kişi olduğu görülmektedir. Yaklaşık %16'lık bir dilime karşılık gelen bu oran, TYT ön koşulunun da bu duruma etken sebeplerden biri olduğunu düşündürmektedir. Son yıllarda farklı yaş gruplarından ve Tablo 6'da da görüleceği üzere farklı meslek gruplarından kişilerin de bu bölümü tercih ettiği gözlemlendiğinde, farklı profildeki ve daha büyük yaştaki öğrencilerin GSL'den mezun adayların yerini aldığı söylenebilir.

Tablo 6.

Ankete katılan öğrencilerin -varsa- daha önceden öğrenim gördükleri ön lisans/lisans programları

	<i>f</i>	%
Bilgisayar Programcılığı	3	30
Biyoloji	1	10
Çocuk Gelişimi	1	10
Ebelik	1	10
Hemşirelik	1	10
İlahiyat	1	10
Makine Mühendisliği	1	10
Moda Tasarımı	1	10
Toplam	10	100

Tablo 6'da görüldüğü üzere, ankete katılan öğrencilerin %9,3'lük bir kısmını oluşturan 10 öğrencinin, bu bölümden önce çeşitli programlarda öğrenim gördüğü anlaşılmaktadır. Bu durumun Tablo 5'ten çıkarılan yorumu da desteklediği düşünülmektedir.

Tablo 7.

Ankete katılan öğrencilerin lise mezuniyetinizden sonra üniversiteye ilk yıl yerleşememe sebepleri

	<i>f</i>	%
TYT 800 bin başarı sıralaması	18	42,9
Yetenek sınavına hazırlık süreci	6	14,2
Diğer	18	42,9
Toplam	42	100

Tablo 7'de görüldüğü üzere, ankete katılan öğrencilerin 42'sinin bu soruya cevap verdiği görülmektedir. Ankete katılan tüm öğrencilerin neredeyse yarısını (%45,2) oluşturan bu grubun %42,9'u bu durumun sebebi olarak "TYT 800 bin başarı sıralaması"nı göstermiştir. "Yetenek sınavına hazırlık süreci" cevabının 3 katı kadar olan bu seçeneğin, ankete katılan tüm öğrenciler düşünüldüğünde %19,3'lük bir oran ile azımsanamayacak bir çoğunluğa sahip olduğu söylenebilir. "Diğer" seçeneğini işaretleyen öğrencilerin ise daha önceden farklı ön lisans/lisans programlarında öğrenim gördükleri ve bu programlardan mezun olarak ya da mezun olmadan müzik öğretmenliği programlarını tercih ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 8.

Ankete katılan GSL mezunlarının müzik öğretmenliği programlarına yerleşemeyen akranlarının tercih ettikleri bölümler/fakülteler

	<i>f</i>	<i>%</i>
Devlet Konservatuvarlarının Türk Müziği Bölümleri	14	34,1
Güzel Sanatlar/Sanat ve Tasarım Fakülteleri	13	31,7
Devlet Konservatuvarlarının Batı Müziği Bölümleri	9	22,0
Diğer	5	12,2
Toplam	41	100

Ankete katılan GSL mezunu öğrencilere müzik öğretmenliği programlarına yerleşemeyen akranlarının, tercih ettikleri bölümler/fakültelerin neler olduğu sorusu yöneltilmiştir. Alınan cevapların güvenilirliğinin düşük olduğu varsayımıyla sorulan bu soru aracılığıyla GSL mezunu öğrencilerinin yaklaşık da olsa müzik alanına yönelik tercih ettikleri lisans programlarının eğilimleri anlaşılmasına çalışılmıştır. Alınan cevaplar doğrultusunda, müzik öğretmenliği programlarına yerleşemeyen öğrencilerin çoğunlukla Devlet Konservatuvarlarının Türk Müziği Bölümlerini ve Güzel Sanatlar/Sanat ve Tasarım Fakültelerini tercih etme eğiliminde oldukları anlaşılmaktadır. “Diğer” seçeneğini işaretleyen az sayıda öğrenci ise akranlarının müzik dışında farklı alanları tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Tablo 9.

Alan dışından gelen öğrencilerin yetenek sınavına hazırlık süreci

	<i>f</i>	<i>%</i>
Yetenek sınavına hazırlık kursları/özel dersler	43	82,7
Hiçbir destek almadan kendi kendine çalışarak	6	11,5
Teknoloji tabanlı kaynaklar (çevrimiçi kaynaklar, videolar vb.)	3	5,8
Toplam	52	100

Tablo 9’da görüldüğü üzere, lise mezuniyeti olarak alan dışından gelen öğrencilerin çok büyük bir çoğunluğunun (%82,7) özel yetenek sınavına hazırlık için kurslara veya özel derslere başvurduğu anlaşılmaktadır. Hiçbir destek almadan kendi kendine çalışanların ve teknoloji tabanlı kaynak kullanarak sınav hazırlığı yapanların ise çok daha az sayıda olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlar, alan dışından gelen öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun dış bir kaynaktan destek alarak özel yetenek sınavlarından başarı elde ettikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 10.

Ankete katılan öğrencilerin verilen ifadelere katılma oranı

<i>TYT’ye getirilen ilk 800 bine girme şartı özel yetenek sınavına hazırlık sürecinde ...</i>	<i>İfadelere katılma düzeyi</i>				
	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>2</i>	<i>1</i>
... kaygıya neden oldu.	%17,2	%25,8	%12,9	%21,5	%22,6
... motivasyonumu düşürdü.	%10,8	%22,6	%11,8	%26,9	%28,0
... psikolojik sağlığımı olumsuz yönde etkiledi.	%13,0	%16,1	%16,1	%30,1	%24,7
... sosyal ilişkilerimi olumsuz yönde etkiledi.	%7,5	%19,4	%15,1	%31,2	%26,9

Keçe, D. ve Çeliksaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2688-2717.

DOI. 10.51460/baed.1515952

Ankete katılan öğrencilere TYT'ye getirilen 800 bin ön koşulunun özel yetenek sınavına hazırlık sürecinde kendilerini ne yönde etkilediğine dair birtakım sorular yöneltilmiş ve bu sorulara cevap olarak seçeneklerde 1-5 arasında katılım düzeyleri (5- kesinlikle katılıyorum, 4- katılıyorum, 3- kararsızım, 2- katılmıyorum, 1- kesinlikle katılmıyorum) belirlenmiştir. Ankete katılan tüm öğrencilerin yanıtladığı bu sorular için karışıklığı önlemek amacıyla verilerin sunumunda yalnızca öğrenci sayılarının yüzdelik oranları verilmiştir. Tablo 10'da görüldüğü üzere, "TYT'ye getirilen ilk 800 bine girme şartı özel yetenek sınavına hazırlık sürecinde kaygıya neden oldu." ve "... motivasyonumu düşürdü." ifadelerine katılan öğrenci oranının diğer ifadelerle katılım oranından çok daha fazla olduğu belirlenmiştir. Buna rağmen, TYT ön koşulunun öğrencilerin "psikolojik sağlığını" ve "sosyal ilişkilerini" olumsuz yönde etkileme oranlarının ise daha düşük olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 11.

Ankete katılan öğrencilerin lisans öğrenim sürecinde zorlandıkları alanlar ve zorlanma düzeyleri

Alanlar	Zorluk derecesi				
	5	4	3	2	1
Müzik teorisine yönelik dersler (Müziksel İşitme Eğitimi, Armoni, Müzik Formları vb.)	%12,9	%20,4	%26,9	%17,2	%22,6
Müzik alanına yönelik uygulamalı dersler (Çalgı, Piyano, Bireysel Ses Eğitimi, Orkestra/Koro vb.)	%32,3	%21,5	%25,8	%16,1	%4,3
Türk müziğine yönelik teorik ve uygulamalı dersler	%27,8	%15,1	%35,5	%10,8	%10,8
Eğitim bilimleri ve öğretmenlik uygulamasına yönelik dersler	%19,3	%32,3	%21,5	%19,4	%7,5
Genel kültür dersleri (Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dili, Yabancı Dil ve Seçmeli Dersler)	%33,2	%22,6	%22,6	%10,8	%10,8

Ankete katılan öğrencilerin lisans öğrenim sürecinde zorlandıkları alanları tespit edebilmek üzere, programdaki dersler sınıflandırılarak birtakım sorular yöneltilmiş ve bu sorulara cevap olarak seçeneklerde 1-5 arası zorluk düzeyleri (5- çok zor, 4- zor, 3- orta zorlukta/kolaylıkta, 2- kolay, 1- çok kolay) belirlenmiştir. Ankete katılan tüm öğrencilerin yanıtladığı bu sorular için karışıklığı önlemek amacıyla verilerin sunumunda yalnızca öğrenci sayılarının yüzdelik oranları verilmiştir. Tablo 11'de görüldüğü üzere, öğrencilerin çoğunlukla müzik alanına yönelik uygulamalı derslerde ve genel kültür derslerinde zorlandıkları, eğitim bilimlerine ve öğretmenlik uygulamasına yönelik dersler ile Türk müziğine yönelik teorik ve uygulamalı derslerin bu dersleri takip ettiği, müzik teorisine yönelik derslerde zorlanan öğrenci oranının ise diğerlerine göre çok daha az olduğu anlaşılmaktadır. Bu sonuçların bir sonraki bölümde sunulmuş olan öğretim elemanlarının yeni öğrenci profilinin müzikal beceriler konusundaki görüşleriyle de örtüştüğü söylenebilir.

BUÜ'de görev yapan öğretim elemanlarının TYT'ye getirilen 800 bin sıralaması ön koşulu hakkındaki görüşlerine yönelik bulgular ve yorum

Yetenek sınav içeriğindeki değişimlere ilişkin öğretim elemanı görüşleri

Sayfa | 2705

BUÜ'de özel yetenek sınavı komisyonlarında görev alan öğretim elemanlarına sınav içeriğinde bir değişiklik olup olmadığı sorusu yöneltilmiş ve görüşülen öğretim elemanlarından ikisi yetenek sınav içeriğinde değişiklik olduğu yönünde görüş bildirmiştir:

Sınavlarımızı gelen öğrenci potansiyeline göre biraz esnetmek durumunda kalıyoruz. ... daha önceleri Güzel Sanatlar Liselerinden hazır öğrenci gelirken şimdi diyelim biri, ikisi çalarak geliyor. Burada sıfırdan başlıyor çalgıya... (Çalgı Komisyonundan Öğretim Elemanı)

Biz iki aşamalı sınav yapıyorduk. İlk aşaması eleme, ikinci aşama da seçme niteliğindedi. ... İlk aşamayı kaldırdık, tek aşamalı sınava döndük. Fakat bu sınavda da bazı sorduğumuz soruları kaldırdık. Akor kurgulama gibi, akor seslerini [nota isimleriyle] vermek gibi. Ezgilerde de biraz küçülme yaptık. (Müziksel İşitme Komisyonundan Öğretim Elemanı)

Komisyonadaki sınav esnasında bir değişiklik olmadı. Biz daha çok tonalite kavramı içerisinde sesini kullanabiliyor mu, sesi eğitime, eğitime açık bir ses mi? Özrü, konuşma sorunu var mı? Ses alanı çok mu dar, çok mu geniş? Bunları ölçüyoruz. Yani eğitimi birini aramıyoruz. Eğitilebilir olabilecek potansiyeli arıyoruz kendi sınavımız açısından. (Söyleme Komisyonundan Öğretim Elemanı)

Öğretim elemanları, ön koşul sonrası yetenek sınavlarına girmeye hak kazanan öğrencilerin müzikal altyapılarının eskiye kıyasla daha düşük olduğu ve bu durumun yetenek sınavlarının müziksel işitme ve çalgı alanlarına yansıdığını ifade etmişlerdir. Bu değişikliğin müziksel işitme komisyonunda akor kurma, akor seslerini nota isimleriyle verme ve ezgi tekrarına yönelik sorularda küçültmeler olduğu görülmüştür. Çalgı komisyonunda sıfırdan başlayacak olan veya başlangıç aşamasında olan öğrencilerin yoğunlukta olması nedeniyle sınava gelen öğrencilere uygun olacak şekilde esnekliklere yer verildiği dile getirilmiştir. Son olarak söyleme komisyonunda görev alan öğretim elemanı ise sınavın uygulanış biçiminde herhangi bir değişiklik olmadığını ifade etmiş ve eğitilebilir bir ses potansiyeline sahip adaylar aradıklarını belirtmiştir.

Değişim sonrası öğrenci profiline ilişkin öğretim elemanı görüşleri

BUÜ'de görev yapan öğretim elemanları, yapılan görüşmelerde TYT'ye getirilen 800 bin sıralamasının öğrenci profiline etkilediğini ve birtakım değişikliklere yol açtığını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının ifadeleri Tablo 12'de tema, kategori ve kodlara ayrılarak verilmiştir:

Tablo 12.

TYT'ye getirilen 800 bin sıralamasının öğrenci profiline yansımaları

Tema	Kategori	Kod
Öğrenci profili	Yaşanan değişim	Çeşitlilik arttı (Ö1, Ö2, Ö3)
		Değişim çok hızlı olmadı (Ö1)
	Yeni öğrenci profili	Dil bakımından daha güçlü (Ö1)
		Dünyaya daha çok ulaşabilen (Ö1)

Keçe, D. ve Çelikleş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2688-2717.

DOI. 10.51460/baed.1515952

	Kendilerini daha iyi ifade edebilen (Ö1)
	Çok daha meraklı olan (Ö1)
	Sıfırdan başlayan (Ö2)
	Hızlı öğrenen (Ö3)
	Belli bir çalışma disiplini kazanmış olan (Ö3)
	Düşünme becerileri gelişmiş olan (Ö1)
	Akademik becerileri yüksek olan (Ö1)
	“Öğrenci zeki olabilir ama yetenek arıyoruz.” (Ö4)
	Kapasite, yetenek, zekâ; hepsi bir arada olmalı (Ö4)
Beklenen öğrenci profili	Çalışma disiplini, matematiksel zekâ ve rölatif bir kulak (Ö3)
	Önemli olan bu işe gönül vermesi (Ö1)
	Doğaçlama ve yaratıcılık becerileri olan (Ö1)
	Okul şarkılarına eşlik becerileri olan (Ö1)

Öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmeler doğrultusunda 2020 yılı itibarıyla TYT'ye getirilen 800 bin sıralamasının öğrenci profilini etkilediği ve değiştirdiği anlaşılmıştır. Öğretim elemanlarının ifadeleri kodlanarak 3 kategori altında ele alınmıştır. Öğretim elemanları yaşanan değişime ilişkin olarak öğrenci çeşitliliğinin arttığını belirtirken bu değişimin çok hızlı ve belirgin olmadığını ifade etmişlerdir:

Düzey olarak sıfırdan başlayan öğrenciler arasında iyi götüren de var, ama böyle algısı düşük, söylenenleri sürekli tekrar ettiren bir sonraki ders, bir sonraki ders... (Ö2)

Net bir şey söyleyemiyorum. Bir yıl bir öğrenci topluluğu geldi, çok kötüydü. ... Çünkü bir müzik altyapısı olmadığı için, kulaklar da çok iyi değildi. Fakat başka bir yıl, özellikle bu yıl 800 bin barajını alan ve belli bir çalışma disiplini kazanmış bir öğrenci potansiyelinin hızlı öğrenmesini görüyorsun. ... Bir öğrenci geliyor, bu bütün yazdıklarımızı bozuyor. Öbür öğrenci geliyor, öbürü dediğimizi bozuyor. Böyle bir arada kalma durumu var. (Ö3)

Bıçak gibi bir değişim olmadı. Benim kafamda da olmadı. (Ö1)

Öğretim elemanlarından alınan görüşler doğrultusunda, yeni öğrenci profilinin özellikle akademik beceriler ve sosyal beceriler açısından olumlu yönde farklılık gösterdiği anlaşılmakta ve öğretim elemanlarının bu durumu özellikle vurguladığı görülmektedir. Sıfırdan başlayan ancak belli bir çalışma disiplini kazanmış ve hızlı öğrenen öğrencilerle çalıştıklarını ifade eden öğretim elemanları, yeni öğrenci profilinin yabancı dil ve iletişim bakımından daha iyi olduğunu, öğrencilerin kendilerini daha iyi ifade edebilen ve eskiye göre çok daha meraklı öğrenciler olduklarını belirtmişlerdir:

Dünyaya birazcık daha açılabilen, ulaşabilen, rahatlıkla kendilerini daha iyi ifade edebilen, yabancı misafirler geldiği zaman onlarla iletişim kurabilen bir grupta çalıştım hissiyatını uyandırarak daha da umut verdi. (Ö1)

Ama şunu da gözlemliyoruz, gerçekten kafası çalışan belli bir matematiksel zekâsı ve disiplini olan kişiyle de bunu hızlandırabiliyoruz. 800 bin barajını alan ve belli bir çalışma disiplini kazanmış bir öğrenci potansiyelinin hızlı öğrenmesini görüyorsun burada. (Ö3)

Öğretim elemanları, yapılan görüşmelerde öğrencilere yönelik beklentilerinden de söz etmişlerdir. Sadece yeteneğin veya sadece zekanın bu alanda çalışmak için yeterli olmadığını vurgulamışlar ve yetenek, zekâ, çalışma azmi ve eğitilebilir bir kulağın bir arada olması gerektiğini dile

Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 2688-2717.*

DOI. 10.51460/baed.1515952

getirmişlerdir. Bu işe gönül vermenin çok önemli olduğunu ifade eden öğretim elemanları, lisans düzeyinde öğrenim gören müzik öğretmen adaylarının yaratıcılık ve doğaçlama becerilerinin gelişmiş olması ve böylece örneğin okul şarkılarına eşlik edebilecek şekilde yetişmiş olmalarının önemini belirtmişlerdir:

Nitekim ben öğretmenlik adına bazı beceriler kazandırmaya çalışıyorum. Benim için alan içi ya da alan dışı bu işe gönül vermesi çok önemli. (Ö1)

Öğrenci zeki olabilir ama yetenek arıyoruz. Kapasite, yetenek, zekâ bunların hepsi bir arada olması gerekiyor. (Ö4)

... oturunca piyanonun başına hemen çocuklarla gitarını alıp yani eşlik edebilen, o anlık doğaçlamalar yapabilen, yani biz bu yaratıcılık çok önemli o dakikada. Evet. Böyle bir nesil yetiştirmemiz gerekiyor. (Ö1)

Yeni öğrenci profilinin altyapısına ilişkin öğretim elemanı görüşleri

Öğretim elemanlarıyla gerçekleştirilen görüşmeler doğrultusunda 800 bin sıralamasının öğrencilerin altyapılarını etkilediği anlaşılmaktadır. Öğretim elemanları yeni öğrenci profilinin, yetenek seviyelerinin beklenen düzeyde olmadığı, müzik teorisi derslerindeki başarılarının düşük oluşu gibi durumların çalgı derslerini de etkilediğini ifade etmişlerdir. Yapılan görüşmeler kodlanmış ve teorik altyapı, müzikal altyapı ve derslerde yaşananlar olmak üzere 3 kategori altında sınıflandırılmıştır.

Tablo 13.

TYT'ye getirilen 800 bin sıralamasının öğrencilerin altyapılarına yansımaları

Tema	Kategori	Kod
Teorik altyapı	Teorik	Müzik teorisine ilişkin konularda beklenen seviyede olmamaları (Ö1, Ö4)
	altyapı	Müzik teorisine ilişkin derslerde zorlanma (Ö4)
		Yetenek seviyelerinin düşmesi (Ö4)
Müzikal altyapı	Müzikal	Müzikal olarak başarı düzeylerinin düşmesi (Ö4)
	altyapı	Melodik ve ritmik becerileri beklenen seviyede değil (Ö1)
		Sıfırdan başlama (Ö1)
Derslerde yaşananlar	Derslerde	Teorik bilgi eksikliğinin çalgı derslerini de olumsuz yönde etkilemesi (Ö2)
	yaşananlar	Matematiksel zekâ ve disiplin ile eksikliklerin hızlıca giderilebiliyor olması (Ö3)

Öğretim elemanları müzik teorisine ilişkin konularda öğrencilerin beklenen düzeyde olmadığını belirterek müzik teorisine yönelik Müziksel İşitme ve Armoni gibi derslerde öğrencilerin zorlandıklarını dile getirmişlerdir. Öğrencilerin teorik konulardaki eksikliklerinin bireysel çalgı derslerine de yansıdığını ifade eden öğretim elemanları, bu derslerde de sıklıkla bu bilgileri tekrar etmek durumunda kaldıklarını belirtmişlerdir:

Çocukların tabii ki teorik anlamda birazcık daha geri, yani müzikal anlamda diyeyim daha çok geri olduklarının farkındaydım. (Ö1)

Şimdi teorik yönden dediğiniz zaman birçok şeyi içine alıyor gene. Teori konuları var. Armoni var, işitme var. Form bilgisi var, eser çözümlene var. Bir sürü. Yani genel olarak baktığımızda beklenen seviyede değil tabii ki. ... Bu derslerde algılamada, öğrenmede güçlük seviyesi arttı öğrencilerde. Zorlanıyorlar, çok zorlanıyorlar. (Ö4)

... Şimdi derslerde daha çok yani çalgı çaldırırken bir taraftan da teorik bilgileri veriyorum. ... Matematiksel hesap yaptırıyorum. ... Yani duruyor, düşünüyor, olmuyor. Bu sefer işte üzerinde çalıştırma çalıştırma. ... Bunlar toplu derslerde de veriliyor. Ama verildiği halde yeterli olmuyor. Ya da öğrenci üzerine koymuyor, koyamıyor. Yani üzerinden tekrar tekrar geçmek durumunda kalıyorum. Yani böyle de bir zorluğu oluyor. (Ö2)

Yaşanan değişimin teorik altyapılarının yanı sıra öğrencilerin müzikal altyapılarına da olumsuz yönde etki ettiğini ifade eden öğretim elemanları, öğrencilerin yetenek seviyelerinin düştüğünü, müziksel becerilerin beklenen seviyelerde olmadığını ve çoğu öğrencinin başlangıç düzeyinde olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte öğrencilerin altyapı ve öğrenme hızının oldukça değişkenlik ve çeşitlilik gösterdiğini dile getirmişler, analitik becerileri yüksek ve belli çalışma disiplini olan öğrencilerle hızlıca ilerleme kaydedebildiklerini ifade etmişlerdir:

Değişim şöyle, tabii ki öğrenci başarısına zararlı yönde etkileri oldu. O dönemden sonra gelen öğrenci profili değişti, birazcık düştü dediğim gibi. Başarı seviyeleri düştü, yetenek seviyeleri düştü. (Ö4)

Öğrencilerin müzikal açıdan birazcık ritmik ve melodik becerilerinin daha geriden geldiğini fark ettim. ... Geç başlayınca biraz daha zaman kaybı oluyor. Sıfırdan başlıyorlar. Yani piyanoyu, saymayı, solfej okumayı. Yani geç başlanıyor... (Ö1)

Ama şunu da gözlemliyoruz, gerçekten kafası çalışan belli bir matematiksel zekâsı ve disiplini olan kişiyle de bunu hızlandırabiliyoruz. Yani müzik branşı çok bireysel. Net bir şey söylemek çok zor. (Ö3)

Değişim sonrası ders içeriği ve işlenişine yönelik öğretim elemanı görüşleri

Öğretim elemanlarından alınan görüşler doğrultusunda, 800 bin başarı sıralamasının ders içeriğini ve işlenişini etkilediği ve birtakım değişikliklere yol açtığı anlaşılmıştır. Öğretim elemanlarından alınan ifadeler kodlanarak öğrenme ve öğretim süreci olmak üzere 2 kategori altında toplanmıştır.

Tablo 14.

TYT'ye getirilen 800 bin sıralamasının derslerin içeriği ve işlenişine yansımaları

Tema	Kategori	Kod
Ders içeriği ve işleniş	Öğrenme süreci	Müzikal olarak daha yavaş ilerleme (Ö1)
		Öğrenmenin gecikmesi (Ö1)
		Öğrenmede zorluk yaşanması (Ö4)
		Müzik alanına özgü derslerde yaşanan zorluklar (Ö4)
		Bireysel derslerde çalışılan eserlerin deşifre düzeyinde kalması (Ö2)
	Öğretim süreci	Bazı öğrencilerin [bireysel derslerde] programda yazan ders içeriğine yetişmesi imkânsız (Ö2)
		Programın esnetilmesi (Ö2)
		[Bireysel derslerde] öğrenci profiline göre farklı metotlar uygulanması (Ö4)
		Üst düzey eserler yerine başlangıç düzeyi eserlere yer verilmesi (Ö3)
		Program ve içerik bu değişime göre kurgulanmalı (Ö1)

Öğretim elemanları yeni öğrenci profilinin müzikal olarak daha yavaş ilerlediğini ve bu nedenle öğrenmenin de geciktiğini belirtmişlerdir. Öğrencinin zeki olmasının tek başına yetmediğini, yeteneğin Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(3), 2688-2717.

de önemli olduğunu vurgulayan öğretim elemanları, yetenek seviyeleri düşük olan öğrencilerin müziksel işitme, armoni gibi derslerde zorlandığını ifade etmişlerdir. Bu durumun bireysel çalgı derslerinde de aynı olduğunu belirterek öğrencilerin deşifre seviyesinde öteye gidemediklerini ima etmişlerdir:

Müzikal anlamda daha yavaş ilerliyorsun. ... Öğrenme gecikiyor ve bu da aslında ders işlenişine etki ediyor. ...birazcık daha hani eskiden daha farklı bir müfredat izleniyordu. Şimdi birazcık daha yavaş ilerleyebiliyor duyduklarım. (Ö1)

Sadece notaya doğru basması, doğru nota okuması, entonasyonu. Yani böyle küçük küçük basit eserler verdiğim halde bile onu da mesela hiç müzikalite düşünmeden deşifre gibi çal[dır]maya çalışıyorum. Yani o kadarını becerebiliyorum. Onu çok çok daha üzerinde durarak ... kıvama getirmeye çalışıyorum. Yani bu da kolay olmuyor. Tabii ki bu öğrencinin yeteneğine bağlı da bir şey. (Ö2)

Şimdi ben piyano öğretmeniyim ama bir armoni dersi var, bir işitme dersi var. Bu derslerde algılamada, öğrenmede güçlük seviyesi arttı öğrencilerde. Zorlanıyorlar, çok zorlanıyorlar. (Ö4)

Öğretim elemanları öğrenme sürecinde bu farklılıkların öğretim sürecine de yansıdığını dile getirmişlerdir. Gelen öğrenci profilinin müzik alan derslerine yönelik bilgi ve becerilerinin eksik olması, müzik eğitimine lisans programında başlamış olmaları gibi nedenler derslerin işlenişinde birtakım değişikliklere yol açmıştır. Öğretim elemanları buna yönelik olarak müfredattaki ders içeriklerini esnettiklerini, öğrencinin bilgi ve becerisine göre farklı metotlar uyguladıklarını ifade etmişlerdir. Bu değişimin; başlangıç düzeyinde eserlerin çalışılması, öğrencinin potansiyeline göre derslerin esnetilmesi şeklinde olduğu anlaşılmaktadır. Görüşülen öğretim elemanlarından biri ise, ders içerik ve işlenişinin yeni öğrenci profiline göre ve bu yeni duruma göre uyarlanması ve kurgulanması gerektiğini özellikle vurgulamıştır:

Şimdi bizim dersler bireysel. Tabii ki öğrencinin programda yazan en alt seviye var. Yani bu dönem en az buraya gelmiş olmalı dediğimiz bir program var. Ama bir bakıyorsunuz ki öğrencinin oraya yetişmesi mümkün değil. Bu haliyle biraz daha gevşetiyoruz programı. Yani derslerimiz bireysel olduğu için zaten bu sınavlarda da görünüyor. ... İndirgemek gibi düşünebiliriz bunu. (Ö2)

Tabii ki hiç piyano eğitimi almayan, hiç piyanoyu tanımayan bir öğrenciye farklı metotlar uyguluyoruz. Yani bilenler, bilmeyenler diye. (Ö4)

Ürün olarak daha üst potansiyelde eserler yerine daha başlangıç düzeylerini kullanmaya başladık. Aynı şekilde şarkılarda da çocuk mesela ... Güzel Sanatlar Lisesinden geliyordu, bireysel ses eğitimi alıyordu. Direkt işte arylarla başlatırken şimdi en basitlerine inmeye başladık. (Ö3)

Buradaki programımızı ona göre kurguladıktan ve donattıktan sonra, öğretmenler de içerikleri ona göre azalttıktan sonra... Bence güzel ilerleyebilir. (Ö1)

GSL'deki eğitim sürecine ilişkin öğretim elemanı görüşleri

Öğretim elemanları görüşmeler sırasında GSL'lerdeki eğitim sürecine de dikkat çekmişlerdir. Bu doğrultuda öğretim elemanlarından alınan ifadeler GSL öğrenci profili ve GSL'deki eğitim ve öneriler olmak üzere 2 kategori altında sınıflandırılmıştır.

Tablo 15.

Öğretim elemanlarının Güzel Sanatlar Liselerindeki eğitim süreci hakkındaki görüşleri

Tema	Kategori	Kod
GSL'deki eğitim süreci	GSL öğrenci profili	Müzikal olarak hazır bulunuşluğu olan öğrenciler (Ö2)
		Bazı öğrencilerin çalgı seviyesi beklenen düzeyde değil (Ö4)
	GSL'deki eğitim ve öneriler	Öğrencilerin araştırma, öğrenme, kavrama beceri düzeyleri yeterli değil (Ö3)
		GSL'den gelen öğrencilerin alan dışı konularda altyapıları yetersiz (Ö2, Ö3, Ö4)
	GSL'deki eğitim süreci	800 bin sıralaması sonrası GSL'den gelen öğrenci sayısının azalması (Ö2)
		Tek yönlü eğitim (Ö3)
		Müzik alan derslerinin yoğunlukta olması (Ö3)
		GSL'de okuyan öğrenciler 800 bin barajını geçebilecek şekilde yetiştirilmeli (Ö3)
		GSL'de alan dışı konulara daha çok ağırlık verilmeli (Ö4)

Öğretim elemanları GSL'den gelen öğrencilerin müzikal açıdan belirli bir düzeyde olduğunu, ancak bazı öğrencilerin çalgı seviyesinin beklenen düzeyde olmadığını belirtmişlerdir. GSL'deki tek yönlü eğitim ve müzikal derslerin ön planda tutulması gibi durumların; öğrencilerin araştırma, öğrenme ve kavrama becerilerinin olumsuz yönde etkilediğini dile getiren öğretim elemanları, 800 bin sıralaması sonrasında GSL'den gelen öğrenci sayısının azaldığını da ifade etmişlerdir:

Güzel Sanatlar Liselerinden hazır bulunuşluğu olan öğrenciler geliyordu. Tabii ki teorik olarak da yani az çok belli bir seviyeleri olmuş oluyor. (Ö2)

Güzel Sanatlardan gelen öğrencilerde de bu konuda sıkıntı var piyano konusunda. Yani yeterli, beklenen düzeyde gelmiyor öğrenciler. Başarıları düşük seviyede geliyorlar. Hatta bazıları doğru düzgün piyano dersi bile yapmadan gelenler de var. (Ö4)

Güzel Sanatlar Lisesinin tek yönlü eğitimi, diğer derslerinin yoğun olmaması kişide araştırma, öğrenme, kavrama bilgisinin azalmasını sağlıyor. Bu müzik için hiç iyi bir şey değil. Sadece yetenek yetmiyor müzikte. Çünkü sadece kulağa olan, belli bir solfej eğitimi almış bir kişinin müzik öğrencisi lisansta olması bizim için yeterli olmuyor. (Ö3)

Şimdi oradan çok az öğrenci geliyor. (Ö2)

GSL'deki eğitimin müzik dersleri ağırlıklı olmasının, Türkçe, Matematik gibi temel derslerin geri plana atılmasına neden olduğunu ifade eden öğretim elemanları, ön koşul olan 800 bin sıralaması için olumsuzluk oluşturan bu durumun giderilmesi için temel derslere ağırlık verilmesi ve öğrencilerin bu alanlardaki hazır bulunuşluklarının artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanları GSL'deki öğrencilerin müzik öğretmenliği programlarına girebilmeleri için 800 bin sıralamasının düşürülmesinin aksine, GSL'deki eğitimin öğrencinin hem bu programların yetenek sınavına hazır olacak şekilde hem de ön koşul olan 800 bin sıralamasına girme şartına sahip olabilecek şekilde yetiştirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır:

Ama bu iş iyi öğrenci, iyi potansiyel öğretmen çıkartmanın şeyi Güzel Sanatların puanını düşürmek olmamalı. Olmaz zaten. Olmaz. ... Hani o algı düşükse. Eğitimi yoksa öğretiyorsun. İnan ikinci hafta geliyor çocuk, notayı çözmüş geliyor. Durum bu. (Ö3)

Güzel Sanatların yaptığı altyapı da hiçbir şeye yaramıyor. ... Güzel Sanatlar Lisesindeki eğitim altyapısı. ... Burada çok şaşırtıcı ve üzücü bir durum var. Ne olduğunu biz daha tam çözemedik. (Ö3)
Bunu da tabii ki bu Güzel Sanatlar Lisesinde verilen müzik dışındaki ders hocalarının daha bir dikkatli olması, kendi dersini bu okullarda daha bir önemsemesi gerekiyor. Yani biraz boşlanmış bu Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 2688-2717.

durumlar. Öyle biliyorum, öyle gözlemliyorum. Tabii ki kendi branşında iyi olacak, ama bu demek değildir ki diğer dersleri böyle arka plan edelim. Yani biraz gayretle, gayretle. (Ö2)

Değil o 16, 18 her neyse o soru. 100, 120 belki 130 soru soruluyor üniversite, TYT sınavında. Yani daha çok bile anılabilir. Yani aslında bunun sebebini de hani başlığı sebeplerinden birinde Güzel Sanatlar Lisesinde verilen eğitimin içeriğine bağlıyorsunuz. (Ö2)

Okulda da böyle bir eğitim ağırlıklı olarak, Güzel Sanatlar Lisesinde TYT'ye ağırlıklı eğitimler verilmiyor. Yani işte bazı dersler vardır Matematik, Fizik, Kimya gibi, o dersler de not getiren dersler. Buralardan öğrenciler eksik ama öğrenci isterse bunu kendi imkanlarıyla çalışıp bunun üstesinden gelebilir. Mutlaka, yani aslında Güzel Sanatlar Lisesi programlarında bir değişim olsa, eğitim derslerine alan derslerinden ziyade önem verilse, Türkçe, Matematik gibi derslere. ... Dediğim gibi bu derslere daha fazla ilgi gerekiyor, daha fazla üzerine düşünüp çalışmak gerekiyor. (Ö4)

TYT'ye getirilen 800 bin sıralamasına yönelik öğretim elamanı görüşleri

Öğretim elemanları yapılan görüşmelerde özel yetenek sınavıyla öğrenci alan öğretmenlik programları için TYT'ye getirilen 800 bin sıralamasına yönelik düşüncelerini de paylaşmışlardır. Öğrencilerin yetenek ve başarı düzeylerinde düşüş olsa da hızlı öğrenen öğrenci potansiyelinin arttığını dile getiren öğretim elemanları, getirilen başarı sıralamasının öğretmen adayları için yüksek bir sıralama olmadığını ve bu baraj sıralamasının düşürülmemesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 16.

TYT'ye getirilen 800 bin sıralamasına yönelik öğretim elamanı görüşleri

Tema	Kategori	Kod
800 bin barajı	Etkileri	Hızlı öğrenen öğrenci (Ö3)
		Yetenek seviyelerindeki düşüş (Ö4)
		Başarı düzeylerinde düşüş (Ö4)
	Düşünceler	Öğretmen adayları için yüksek bir başarı sıralaması değil (Ö2, Ö4) 800 bin barajı düşürülmemeli (Ö2)

O dönemden sonra gelen öğrenci profili değişti, birazcık düştü dediğim gibi. Başarı seviyeleri düştü, yetenek seviyeleri düştü. (Ö4)

800 bin barajını alan ve belli bir çalışma disiplini kazanmış bir öğrenci potansiyelinin hızlı öğrenmesini görüyorsun burada. (Ö3)

Ama bunun için o 800 bin barajının daha mı düşürülmesi gerekiyor? İşte orada onu diyemiyorum. Yani bildiğim kadarıyla bu kadar soruya tekabül ediyorsa bu da olmamalı. Çünkü biz öğretmen yetiştiriyoruz. ... Yani öğretmen yetiştiren, buraya gelen bir öğrenci öğretmenlik yapacak düşüncesiyle geliyor buraya. Yani öğretmen olacak bir kişinin birçok açıdan daha donanımlı olması gerekir. Yani aman aman edebiyatçı olsun, sosyalci olsun demiyoruz tabii ki. Ama en azından bir birikiminin olması gerekir. (Ö2)

Son yaptığımız yetenek sınavında birazcık daha iyi öğrenciler gelmeye başladı. Bundan sonra da umarım öyle olur. Başarıları yüksek öğrenciler gelir karşımıza. ... Yani aslında 800 bin başarı sıralamasına baktığımızda, TYT sınavına çok bir soruya denk gelmiyor aslında bu başarı sıralamasına girmek. Evet, aslında bu notu elde etmek de çok büyük bir şey değil yani. (Ö4)

Öğretim elemanları 800 bin sıralamasına ilişkin bu baraj sıralamasının düşürülmemesi gerektiğini, yeteneğin ve zekanın bir arada olması gerektiğini vurgulayarak çalışma disiplinine sahip matematiksel becerileri yüksek adayların müzik öğretmenliği için ideal adaylar olduğunu ima etmişlerdir. Öğretmen adayının genel kültürü yüksek, yetenekli, öğretmenlik yapabilme potansiyeline sahip donanımda olması gerektiğini savunmuşlardır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada özel yetenek sınavıyla öğrenci alan öğretmenlik programları için 2020 yılı itibarıyla ÖSYM tarafından uygulamaya konulan TYT 800 bin başarı sıralaması ön koşulunun, müzik öğretmenliği lisans programlarının özel yetenek sınavlarına ve öğrenim sürecine yansımalarının incelenmesi amaçlanmıştır ve Bursa Uludağ Üniversitesi çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Bu durumun; özellikle GSL'lerde öğrenim gören ve buradan mezun olmuş öğrencilere, müzik öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören öğrencilere, bu programlarda ders veren öğretim elemanlarına ve bu programlardaki derslerin içeriğine ve işlenişine etkisi az sayıda araştırmayla tespit edilmiş (Altın vd., 2022; Apaydın ve Yazıcı, 2024; Bal ve Topalak, 2023; Başbuğ ve Kaya, 2022; Demirel ve Sözer, 2023; Üçer ve diğerleri, 2023), konunun detaylı bir görüntüsünü sunabilmek amacıyla bir kurum örneğinde bu araştırmanın yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Araştırmanın ilk basamağında, BUÜ Müzik Eğitimi Anabilim Dalının 2016-2023 yılları arasında yayınladığı özel yetenek sınavı kılavuzları incelenmiş ve yetenek sınavı uygulamalarının içeriklerinde bir farklılık olup olmadığı tespit edilmiştir. Böylece kılavuzlardaki değişim 8 yıllık bir süreci kapsayacak şekilde uzun vadeli olarak ele alınmış ve yaşanan değişimlerin TYT ön koşulundan kaynaklanma durumu anlaşılmasına çalışılmıştır. Kılavuzlardan elde edilen verilere göre, BUÜ yetenek sınavlarında en önemli sayılabilecek farklılığın 800 bin ön koşulunun getirildiği 2020 yılı itibarıyla 2 aşamalı olarak uygulanan yetenek sınavının tek aşamaya düşürülmesi olduğu tespit edilmiştir. Lise mezuniyeti olarak aynı alandan gelen (özellikle GSL) öğrencilerin, bu ön koşulu sağlamada zorluk yaşamaları ve bu kurumların yetenek sınavlarına başvuramaması doğal olarak alan dışından sınava başvuran öğrenci sayısına neden olmuştur. Üçer ve diğerleri (2023: 295) tarafından yapılan araştırmada da alan içi ve alan dışı öğrenci dağılımıyla ilgili benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Bu durum yetenek sınavlarına girmeye hak kazanan ve sınavlara başvuran öğrenci profilinin çoğunluğunun, temel düzeyde müzik bilgileri de gerektiren bu test için hazır bulunuşluğu olmamasını beraberinde getirmiştir. Ayrıca GSL öğrencilerinin birçoğunun ön koşul nedeniyle sınava başvuramaması, özel yetenek sınavlarına olan başvurularda bir azalmaya neden olmuştur. Başbuğ ve Kaya (2022: 1368) tarafından yapılan araştırmada da ÖSYM'nin Yükseköğretim Kurumları Sınavı için hazırladığı raporlardan alınan veriler doğrultusunda TYT ön koşulunun sınava başvuran aday sayısında azalmaya neden olduğu belirtilmiştir. Bu bağlamda, BUÜ'de birinci aşama sınavının kaldırılmasının nedenlerinden birinin de başvurularda azalmaya sebep verecek bu gibi hususların giderilmesi olduğu düşünülmektedir.

Yetenek sınavları kılavuzları incelendiğinde, yapılan tüm değişikliklerin müziksel işleme alanlarında olduğu tespit edilmiş, yalnızca müziksel işleme yeteneğinin yeterli olmayacağı ve temel müzik teorisi bilgisi gerektiren aralık ve akor kurma, akor tanıma, ritmik deşifre ve deşifre solfej gibi bazı soru türlerinin de 8 yıllık süreçte adım adım kaldırıldığı belirlenmiştir. İlgili değişiklikler yıl bazında Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 2688-2717.*
DOI. 10.51460/baebd.1515952

ayrıntılı incelendiğinde, bazılarının TYT ön koşulu gelmeden bazılarının ise ön koşul sonrası gerçekleştirildiği görülmüştür. Benzer şekilde Başbuğ ve Kaya (2022: 1369) tarafından yapılan araştırmada da yetenek sınavlarının müziksel işitme alanlarında, müziksel okuma ve yazma becerisi gerektiren dikte ve deşifre solfej sorularının kaldırıldığı belirlenmiştir. Bu bağlamda birinci aşama sınavının kaldırılmasına neden olan etmenlerin bu soru türlerinin kaldırılmasında da göz önünde bulundurulduğu söylenebilir. Sınav içerikleri incelendiğinde müziksel işitme yeteneğinin ölçümü için kullanılan 2, 3, 4 ses işitme soruları ile ezgi tekrarı sorularında herhangi bir değişiklik olmadığı, ancak ritmik deşifre ve deşifre solfej sorularının kaldırıldığı yıl itibarıyla ritim tekrarı sorularının sınav içeriğine eklendiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak güncel durum itibarıyla BUÜ özel yetenek sınavlarında, müziksel işitme alanı için belirlenen soru türlerinin herhangi bir temel müzik bilgisi gerektirmeyen ve yalnızca müziksel işitme yeteneğini ölçecek düzeyde sorulardan oluştuğu söylenebilir.

Araştırmanın ikinci basamağında, BUÜ Müzik Eğitimi Anabilim Dalında 2016-2023 yılları arasında alan içi ve alan dışından gelen öğrenci sayısının dağılımında bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda son 8 yıllık süreçte alan içi ve alan dışından gelen öğrenci sayılarının neredeyse yer değiştirdiği tespit edilmiştir. Bu değişim, 2019 ve değişimin yapıldığı 2020 yılında çok çarpıcı bir şekilde grafiğe yansımış; 2019 yılında alan dışından kayıt yaptıran öğrenci sayısının 13, 2020 yılında ise alan içinden gelen öğrenci sayısının 13 olduğu tespit edilmiştir. Grafik uzun vadeli incelendiğinde, 2016 girişli öğrencilerin %84,2'sini alan içinden gelen öğrencilerin oluşturduğu görülürken 2023 girişli öğrencilerin %62,5'unun alan dışından gelen öğrencilerden oluştuğu görülmüştür. Özetle, alan içinden gelen öğrenci sayısının 2016 yılından 2021 yılına kadar ciddi bir düşüş gösterdiği, ancak 2021 yılı itibarıyla tekrar yükselişe geçtiği tespit edilmiştir. Bu durum alan içinden gelen öğrencilerin 800 bin ön koşulu konusunda daha bilinçli hale gelmeye başladığı ve hazır bulunuşluklarının gittikçe arttığı şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmanın üçüncü basamağında, BUÜ Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören öğrenci profili, öğrencilerin TYT tarafından uygulanan başarı sıralaması hakkındaki görüşleri ve bu uygulamanın öğrenim sürecine yansımalarını anlamak amacıyla öğrencilere bir anket uygulanmıştır. Doksan üç öğrenciye uygulanan anketin verileri incelendiğinde; öğrencilerin mezun oldukları lise türlerinin %55,9 oranla farklı lise türlerinden oluştuğu, öğrenim gören öğrenciler arasında farklı yaş gruplarından ve ikinci üniversitesini okuyan öğrencilerin bulunduğu, ilk yıl yerleşemeyen öğrencilerin yerleşememe nedenlerinin çoğunlukla TYT sınavına getirilen ön koşul olduğu tespit edilmiştir. Anket verileri aracılığıyla ayrıca alan dışından gelen öğrencilerin çoğunlukla yetenek sınavlarına hazırlık kursları ve özel dersler aracılığıyla sınava hazırlandıkları, GSL mezunu olan öğrencilerin ön koşul nedeniyle müzik öğretmenliği programlarına yerleşemeyen akranlarının çoğunlukla Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Devlet Konservatuvarlarının Türk Müziği Bölümlerini tercih ettikleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Bal ve Topalak (2023: 330) tarafından yapılan araştırmada da TYT ön koşulu sonrasında GSL öğrencilerinin Eğitim Fakülteleri yerine Devlet Konservatuvarını tercih etmeyi düşündükleri tespit edilmiştir. Son olarak ankete katılan öğrenciler, TYT hazırlık sürecinin kendilerinde kaygıya neden olduğu ve motivasyonlarını olumsuz yönde etkilediği yönünde görüş bildirmişler ve en fazla çalgı, piyano, bireysel ses eğitimi, koro ve orkestra gibi uygulamalı dersler ile genel kültür derslerinde zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğrencilerin müzik teorisine yönelik dersler ile eğitim bilimleri ve öğretmenlik uygulamasına yönelik derslerde zorlanma oranının daha az olduğu tespit

edilmiştir. Üçer ve diğerleri (2023: 295) tarafından yapılan çalışmada da benzer şekilde, 2020 sonrasında öğrenim gören öğrencilerin uygulamalı derslerde daha başarısız olduğu, ancak teorik derslerde uygulamalı derslere göre bir nebze daha başarılı oldukları tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin genel kültüre yönelik derslerde daha az zorlandıkları görülürken bu araştırmada ise öğrencilerin zorlandıkları alanlar arasında genel kültür dersleri ilk sıralarda yer almıştır.

Sayfa | 2714

Araştırmanın son basamağında ise BUÜ Müzik Eğitimi Anabilim Dalında görev yapan öğretmen elemanlarıyla görüşmeler yapılmış ve öğretmen elemanlarının ilgili konuya yönelik görüşleri alınmıştır. Süreç içinde alan içi-alan dışı öğrenci dağılımında değişiklikler olduğunu dile getiren öğretmen elemanları, alan dışından gelen öğrenci sayısının ön koşul uygulaması öncesindeki döneme göre daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda yeni öğrenci profilinin müziksel beceriler konusunda hazır bulunuşluk düzeylerinin düşük olduğunu ve müzikal gelişimlerinin ise eski öğrenci profiline göre daha yavaş olduğunu ifade etmişlerdir. Bunda öğrencilerin müziğe lisans düzeyinde ve sıfırdan başlamasının da etkili olduğunu belirten öğretmen elemanları, tüm bu olumsuzluklara rağmen, yeni öğrenci profilini çoğunlukla *hızlı öğrenme potansiyeli olan, meraklı, analitik becerileri yüksek ve iletişim becerileri iyi* olarak tanımlamışlardır. Buna karşın müzik alanının kişiye özgü ve bireysel bir alan olduğunu ifade etmişler ve müzik eğitimi için zekâ ve yeteneğin bir arada olması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu nedenle TYT'ye getirilen 800 bin ön koşulunun kaldırılmamasını, bunun yerine ortaöğretim düzeyinde eğitim veren GSL'lerin, müfredatını öğrencilerin bu sınavda başarılı olabilecek niteliğe taşıyacak şekilde revize etmeleri gerektiğini vurgulamışlardır. Öğretim elemanlarından konuya ilişkin görüşlerin alındığı diğer araştırmalarda ise bu sonucun aksine, ön koşul uygulamasının değiştirilmesi ve güncellenmesine yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuş, ancak bu araştırmayla benzer şekilde GSL eğitim içeriklerinin iyileştirilmesi gerektiği önerisine de yer verilmiştir (Bal ve Topalak, 2023: 333; Demirel ve Sözer, 2023: 42; Üçer ve diğerleri 2023: 296).

Bu sonuçlar bağlamında müzik öğretmenliği programlarının ana öğrenci kaynağını oluşturan GSL'lerden mezun öğrencilerin, ön koşul uygulaması nedeniyle öğretmenlik programlarına başvuramıyor olması ve bu programlara alan dışından başvuran öğrenci sayısının artmasının, öğrenci adaylarının müzikal geçmişleri ve becerileri açısından genel müzik eğitimi süreçlerini çok daha önemli hale getirdiği düşünülmektedir. İlkokul, ortaokul ve ortaöğretim düzeyinde verilen müzik derslerinin öğretmen programlarına uygun şekilde yürütülmesi halinde; öğrencilerin müziksel ilgi, yetenek ve becerilerine ciddi katkılar sunulabileceği öngörülmektedir. Bu bağlamda okullarda müzik dersleri için uygun fiziksel ortamların oluşturulması ve öğretmen süreçlerinin ideal bir biçimde yürütülmesinin, okul yönetimi ve müzik öğretmenlerinin vazgeçilmez sorumlulukları arasında yer aldığı bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte genel müzik eğitiminin yanı sıra öğrenci adaylarının müziksel ilgi ve yeteneklerinin belirlenmesinde önemli bir paya sahip olan MEB'e bağlı Bilim Sanat Merkezleri ile özellikle çalgı eğitimine odaklanan özengen müzik eğitimi kurumları da müzik öğretmeni yetiştiren kurumların öğrenci kaynağını oluşturan önemli kurumlar haline gelmektedir. Bu nedenle yalnızca ortaöğretim düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumların değil, genel ve özengen müzik eğitimi kurumlarının da özel yetenek sınavlarıyla öğrenci alan müzik öğretmenliği programlarına öğrenci yetiştiren kurumlar arasında GSL'lere alternatif oluşturabilecek önemli bir rol üstlendiği söylenebilir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (3), 2688-2717.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (3), 2688-2717.
Araştırma Makalesi / Research Paper

Araştırmadan elde edilen veriler ışığında; GSL müfredatının TYT 800 bin başarı sıralaması ön koşulu göz önünde bulundurularak tekrar gözden geçirilmesi, GSL öğrencilerinin lise öğrenim süreleri boyunca TYT hakkında okul yönetimi ve öğretmenleri tarafından bilgilendirilmeleri ve sınava yönelik hazır bulunuşluklarının sağlanması ve son olarak ÖSYM, YÖK ve MEB tarafından 800 bin ön koşulunun etkisine yönelik çeşitli araştırmalar yapılması ve uygulanan bu ön koşulun gerekirse revize edilmesi önerilebilir.

Kaynakça¹

- Altın, M., Bozgüney, R., Üzgü, M. A. ve Denkaş, M. (2022). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları (BESYO) ve Spor Bilimleri Fakülteleri (SBF) özel yetenek sınavlarının incelenmesi ve değerlendirilmesi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi, 10(28)*, 131-154. <https://doi.org/10.52528/genclikarastirmalari.1114941>.
- Apaydın, A. K., & Yazıcı, D. (2024). Müzik öğretmenliği programı yetenek sınavları için gereken TYT sıralaması ön koşulunun öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi. *Online Journal of Music Sciences, 9(1)*, 222-245. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1484140>.
- Arapgırlıoğlu, H. ve Tankız, K. D. (2016). Müzik öğretmenliği özel yetenek sınavlarına başvuran adayların alan puanları ile sosyo-demografik özelliklerinin karşılaştırılması. *Sakarya University Journal of Education, 6(3)*, 162-185. <https://doi.org/10.19126/suje.281345>.
- Bal, M. ve Topalak Ş. (2023, Eylül 20-23). *TYT sınavı baraj uygulamalarına ilişkin öğrenci görüşleri [Conference Proceeding]* International Education Congress 2023, Ankara, Türkiye. https://www.academia.edu/download/106954100/EDUCONGRESS_2023_CONFERENCE_PROCEEDING.pdf#page=326.
- Başaran, Y. K. (2017). Sosyal bilimlerde örnekleme kuramı. *The Journal of Academic Social Science, 47(47)*, 480-495. <https://doi.org/10.16992/ASOS.12368>.
- Başbuğ, Ç. ve Kaya, A. (2022). Temel yeterlilik testi başarı sırası barajının müzik öğretmenliği programları özel yetenek seçme sınavına etkileri. *Trakya Eğitim Dergisi, 12(3)*, 1356-1371. <https://doi.org/10.24315/tred.979210>.
- *Bursa Uludağ Üniversitesi. (2016). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2016 özel yetenek sınav kılavuzu*. http://www.uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/duyuru_dosyalar/2016%20M%C3%BCzik%20E%C4%9Fitimi%20%20Ana%20Bilim%20Dal%C4%B1%20Yetenek%20S%C4%B1nav%C4%B1%20Klavuzu.pdf.
- *Bursa Uludağ Üniversitesi. (2017). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2017 özel yetenek sınav kılavuzu*. [http://www.uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/duyuru_dosyalar/2017%20M%C3%BCzik%20E%C4%9Fitimi%20%20A.B.D.%20Yetenek%20S%C4%B1nav%C4%B1%20Klavuzu%20\(1\).pdf](http://www.uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/duyuru_dosyalar/2017%20M%C3%BCzik%20E%C4%9Fitimi%20%20A.B.D.%20Yetenek%20S%C4%B1nav%C4%B1%20Klavuzu%20(1).pdf).
- *Bursa Uludağ Üniversitesi. (2018). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2018 özel yetenek sınav kılavuzu*. <https://www.uludag.edu.tr/dosyalar/oidb/2018%20M%C3%BCzik%20E%C4%9Fitimi%20%20A.B.D.%20Yetenek%20S%C4%B1nav%C4%B1%20K%C4%B1lavuzu%20.pdf>.
- *Bursa Uludağ Üniversitesi. (2019). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2019 özel yetenek sınav kılavuzu*. [https://www.uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/duyuru_dosyalar/2019%20M%C3%BCzik%20E%C4%9Fitimi%20%20A.B.D.%20Yetenek%20S%C4%B1nav%C4%B1%20K%C4%B1lavuzu%20\(17.07.19\).pdf](https://www.uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/duyuru_dosyalar/2019%20M%C3%BCzik%20E%C4%9Fitimi%20%20A.B.D.%20Yetenek%20S%C4%B1nav%C4%B1%20K%C4%B1lavuzu%20(17.07.19).pdf).
- *Bursa Uludağ Üniversitesi. (2020). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2020 özel yetenek sınav kılavuzu*. https://uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/haber_resim/6%20mart/muz_son.pdf.
- *Bursa Uludağ Üniversitesi. (2021). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2021 özel yetenek sınav kılavuzu*. https://uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/akademik_kadro/fakulte-logo/muz_oz.pdf.
- *Bursa Uludağ Üniversitesi. (2022). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2022 özel yetenek sınav kılavuzu*. https://uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/muzik_egitimi_klavuz.pdf.
- *Bursa Uludağ Üniversitesi. (2023). *Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı 2023 özel yetenek sınav kılavuzu*. https://uludag.edu.tr/dosyalar/egitim/muzik_egitimi_klavuz.pdf.
- Creswell, J.W. ve Plano Clark V.L. (2015). *Karma yöntem araştırmaları (2.b.)* (Çev. Y. Dede ve S.B. Demir). Anı Yayıncılık. (Eserin orijinali 2011'de yayımlanmıştır).
- Demirel, İ. N. ve Sözer, S. A. (2023). Resim-iş öğretmenliği özel yetenek sınavlarında TYT barajı. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(1)*, 28-44.

¹ Araştırma kapsamında incelenen özel yetenek sınav kılavuzlarına ait kaynakça * işaretiyle gösterilmiştir.

Keçe, D. ve Çelikleş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansımaları üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3)*, 2688-2717.

DOI. 10.51460/baebd.1515952

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2024), 15 (3), 2688-2717.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2024), 15 (3), 2688-2717.
Araştırma Makalesi / Research Paper

- Karataş, Z. (2017). Sosyal bilim araştırmalarında paradigma değişimi: Nitel yaklaşımın yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, 1(1)*, 68-86.
- Kılıç, S. (2013). Örneklemeye yöntemleri. *Journal of Mood Disorders, 3(1)*, 44-46.
<https://doi.org/10.5455/jmood.20130325011730>.
- MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*.
https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEYY_GENEL_YETERLYKLERY.pdf.
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi. (2020). *2020 Yükseköğretim kurumları sınavı (YKS) kılavuzu*.
<http://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/YKS/YksKilavuz14052020.pdf>.
- Resmi Gazete. (2009). *Milli Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Yönetmeliği*.
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm>.
- Sağır, T., Zahal, O. ve Gürpınar, E. (2014). Müzik öğretmenliği programı özel yetenek sınavlarına giren adayların, alan puanları ve sınav başarı durumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, (41)*.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum (3.b)*. Arkadaş Yayınları.
- Üçer, Ö., Yılmaz, G., Gürer, M. ve Sonsel, Ö.B. (2023). ÖSYM'nin müzik öğretmenliği programlarıyla ilgili ön koşuluna yönelik öğretim elemanı görüşleri, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi, 14(3)*, 283-297.
DOI: <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1279576>.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerden nitel araştırma yöntemleri (8.b)*. Seçkin Yayıncılık.

Keçe, D. ve Çeliktaş, H. (2024). Öğretmenlik programları için uygulanan TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği lisans programlarına yansması üzerine bir değerlendirme: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3)*, 2688-2717.
DOI. [10.51460/baebd.1515952](https://doi.org/10.51460/baebd.1515952)